

ITE-VET
2016–2018

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Teacher Training in the Tension Field of Theory and Practical Training

The following report is a result of the
ITE-VET project which is part of the
Erasmus+ Programme of the European
Union.

This publication [communication] reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Teacher Training in the Tension Field of Theory and Practical Training

ao. Univ. Prof. Dr. Richard Fortmüller

KYIV, FEBRUAR 2018

Підготовка викладачів в напруженому поєднанні теорії та практичного навчання

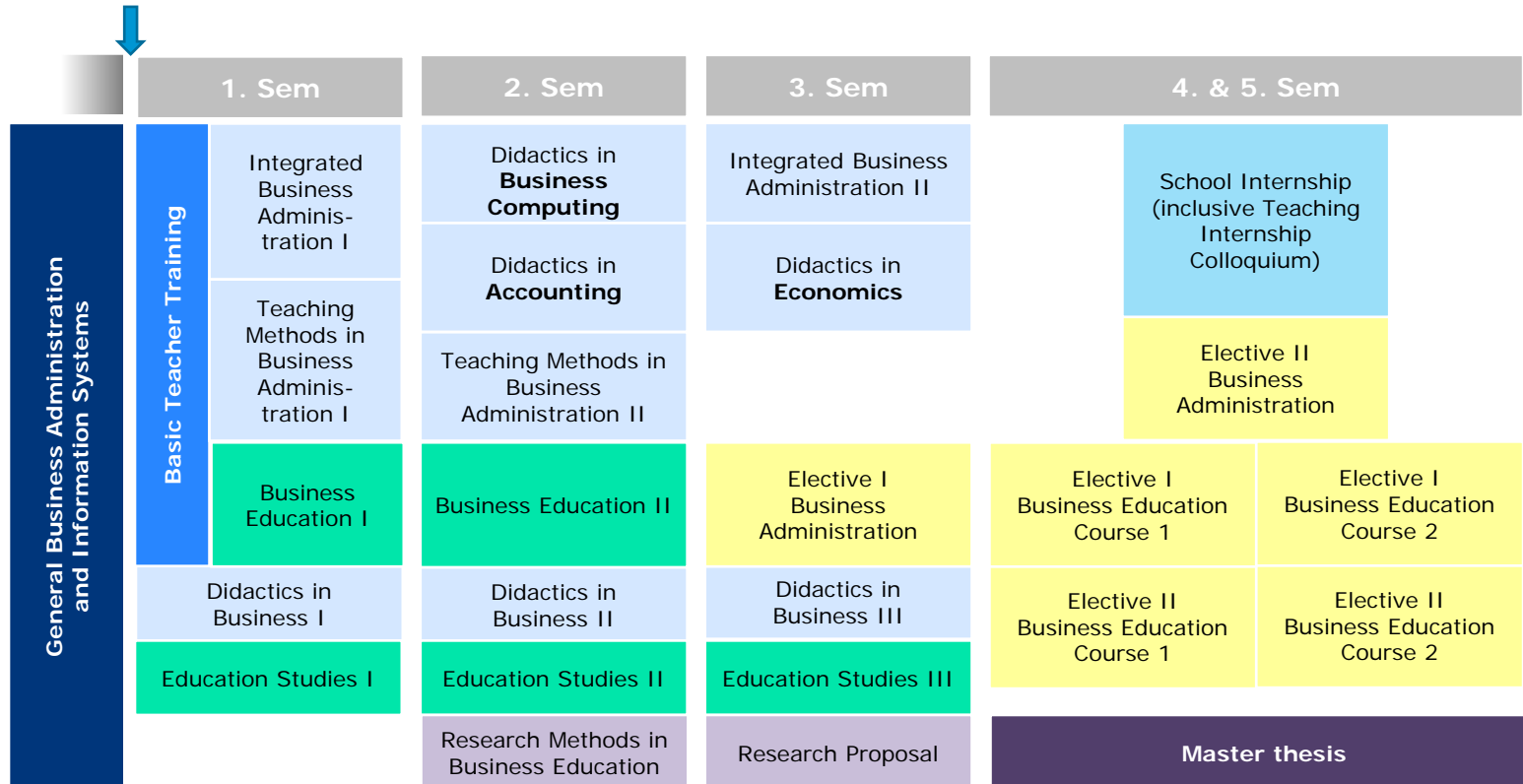
ao. Univ. Prof. Dr. Richard Fortmüller

KYIV, FEBRUAR 2018

Curriculum Structure

Master Program Business Education (WU Wien)

Структура навчального плану Магістерська програма Бізнес-освіта (WU Wien)

Variante I

von der Theorie zur Praxis

- Theorien und Forschungsbefunde werden vermittelt (Vorträge durch den Veranstaltungsleiter & Studierendenreferate)
- Basierend darauf wird die Relevanz für die Schulpraxis thematisiert und diskutiert

1. Sem	2. Sem	3. Sem
Business Education I	Business Education II	
Didactics in Business I	Didactics in Business II	
Education Studies I	Education Studies II	Education Studies III

Варіант I

від теорії до практики

- Передаються теоретичні та дослідницькі результати (лекції викладача як керівника події та реферати студентів)
- На підставі цього обговорюються теми і дискутується актуальність практики в школі

1. Семестр	2. Семестр	3. Семестр
Бізнес-освіта I	Бізнес-освіта II	
Дидактика у бізнесі I	Дидактика у бізнесі II	
Освітні студії I	Освітні студії II	Освітні студії III

Variante II

Unterrichtssimulation

- Unterricht wird in den Lehrveranstaltungen simuliert.
- Bei der Planung der Unterrichtssequenz und den Rückmeldungen wird auf Theorien und Forschungsbefunde Bezug genommen.

	1. Semester	2. Semester	3. Semester	4. & 5. Sem
Basic Teacher Training		Didactics in Business Computing	Integrated Business Administration II	different Electives
	Teaching Methods in Business Administration I	Didactics in Accounting	Didactics in Economics	
		Teaching Methods in Business Administration II		

Варіант II

Навчальне моделювання

- Уроки моделюються на освітніх заходах.
- При плануванні послідовності уроку та зворотного зв'язку, робиться посилення на теорії та результати досліджень.

	1. Семестр	2. Семестр	3. Семестр	4. & 5. Семестр
Базовий навчальний тренінг	Методи викладання у бізнес-адмініструванні I	Дидактика у Бізнес-обчисленнях	Інтегроване бізнес-адміністрування II	Різні Вибіркові дисципліни
		Дидактика у Бухгалтерському обліку	Дидактика в Економіці	
		Методи викладання у бізнес-адмініструванні II		

Variante III

Schulpraxis

- Unterricht wird in der Realsituation (Schule) beobachtet und selbstständig durchgeführt.
- In der Begleitveranstaltung wird auf Theorien und Forschungsbefunde Bezug genommen.

4. oder 5. Semester

School Internship
(inclusive Teaching
Internship Colloquium)

Варіант III

Практика в школі

- Викладання спостерігається в реальній ситуації (школі) і здійснюється самостійно.
- Супровідна подія (як результат практики у школі) буде спрямована на теорії та результати досліджень.

4. або 5. Семестр

Практика в школі
(включаючи Колоквіум
з навчальної практики)

Variante IV

betriebliche Praxis

- In der betrieblichen Praxis werden Erhebungen zur Gestaltung der Weiterbildung durchgeführt.
- Die erhobenen Befunde werden mit Aussagen in der Literatur zur Weiterbildung verglichen.

4. oder 5. Semester

Elective
Betriebliche Weiterbildung

Варіант IV

виробнича практика

- На практиці проводиться опитування для удосконалення підвищення кваліфікації.
- Висновки порівнюються з твердженнями в літературі про підвищення кваліфікації.

4. або 5. Семестр

Вибіркова дисципліна
Навчання на підприємстві

Beurteilung der universitären Lehrerbildung durch Lehrer/innen

Empirische Erhebung zum Erwerb Kompetenzen im Rahmen des Studiums

Richard Fortmüller / Kerstin Konczer / Karin Haselböck /
Claudia Lang / Bettina Mattes / Andrea Mitterling

Оцінка університетської підготовки викладачів самими викладачами

**Емпіричне дослідження для набуття
компетентності в контексті навчання**

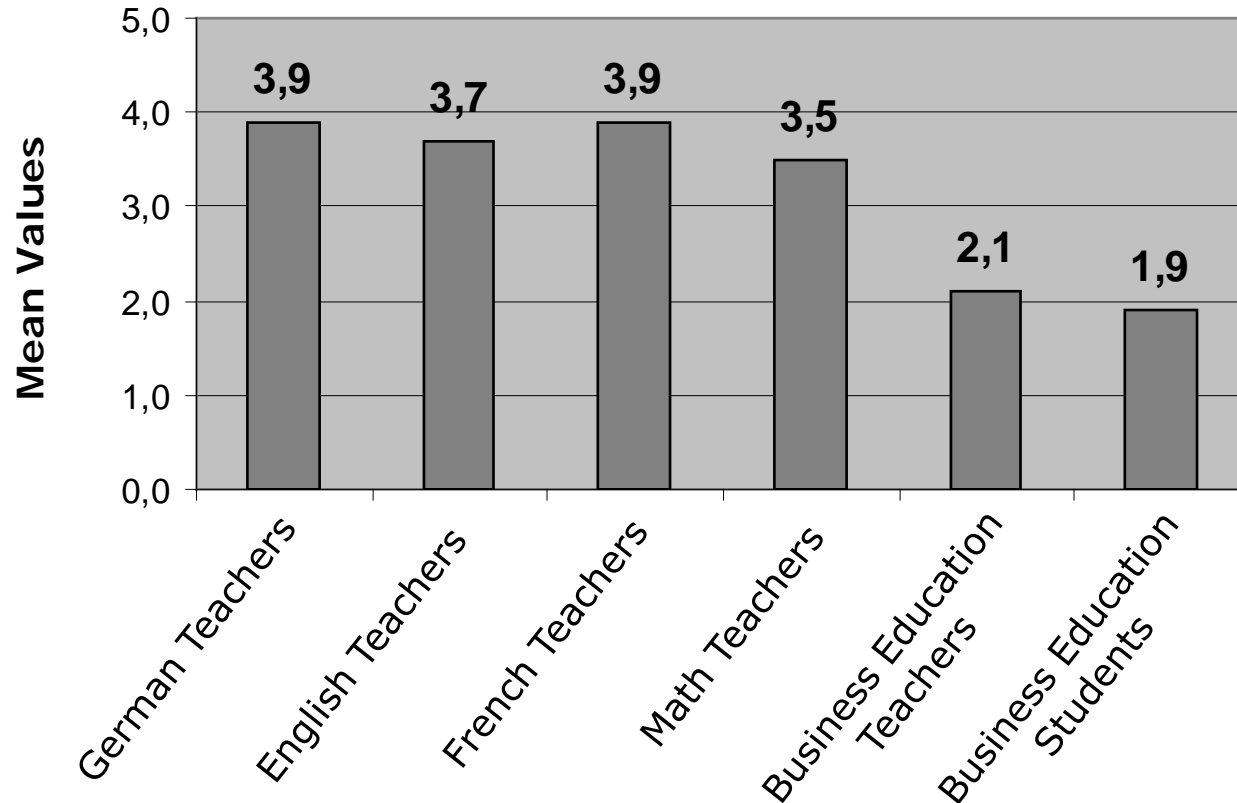
Richard Fortmüller / Kerstin Konczer / Karin Haselböck /
Claudia Lang / Bettina Mattes / Andrea Mitterling

- Erhebung zum Erwerb von fachdidaktischen, wissenschaftlichen und Sozialkompetenzen im Rahmen des Studiums
- Teilnehmer/innen:
  - 268 Deutsch-, Englisch-, Französisch-, Mathematik- und kaufmännischen Lehrer/innen
  - 133 Studierenden der Wirtschaftspädagogik
- an 20 kaufmännischen und wirtschaftsberuflichen Schulen in Wien, Niederösterreich und dem Burgenland (Lehrpersonen) & WU Wien (Studierende)

- Опитування щодо набуття дидактичної, наукової та соціальної компетентності в рамках навчання
- Учасники:
  - 268 викладачі німецької, англійської, французької мов, математики та бізнесу
  - 133 студенти бізнес-освіти
- у 20 комерційних та бізнес-школах Відня, Нижньої Австрії та Бургенландії (викладацький склад) та Віденський університет економіки та бізнесу (студенти)

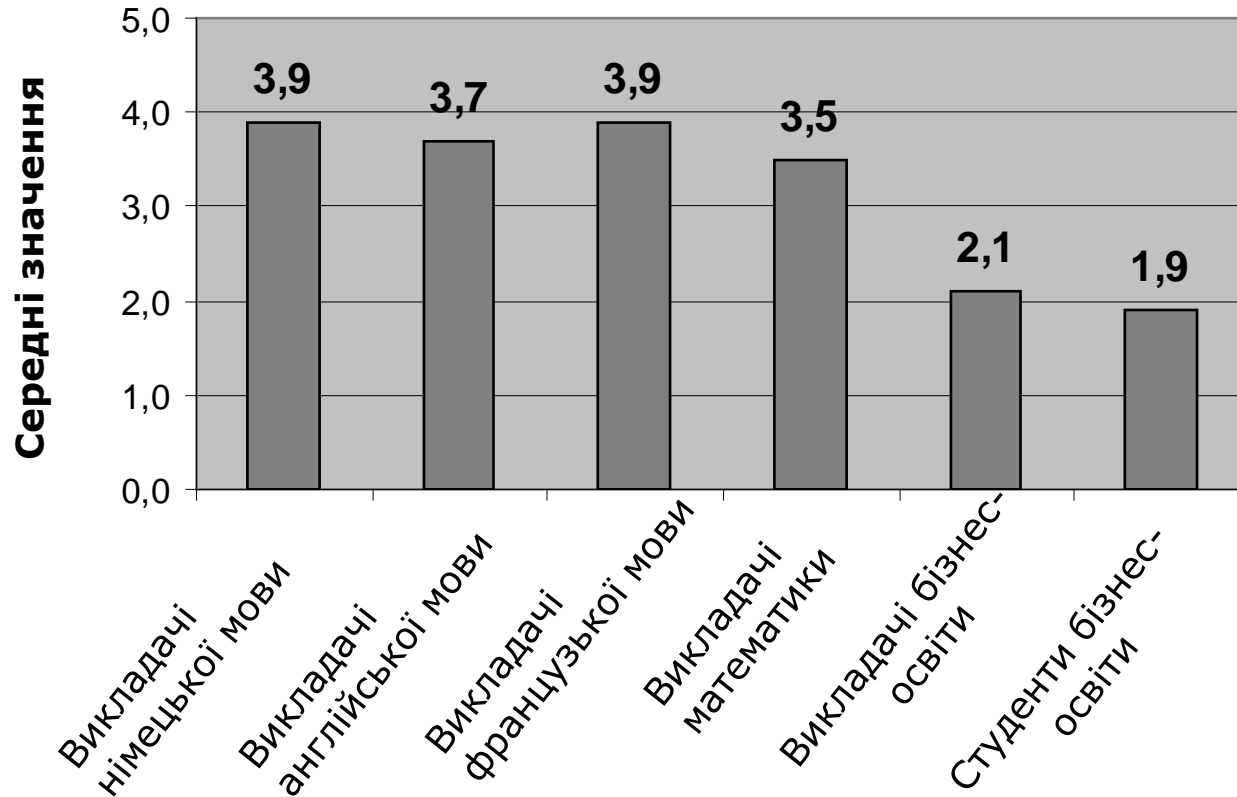
Bewertung des Ausmaßes des Kompetenzerwerbs im Bereich
„Fachdidaktik – Alltagsunterricht“

Skala:
1 = sehr gut
5 = gar nicht

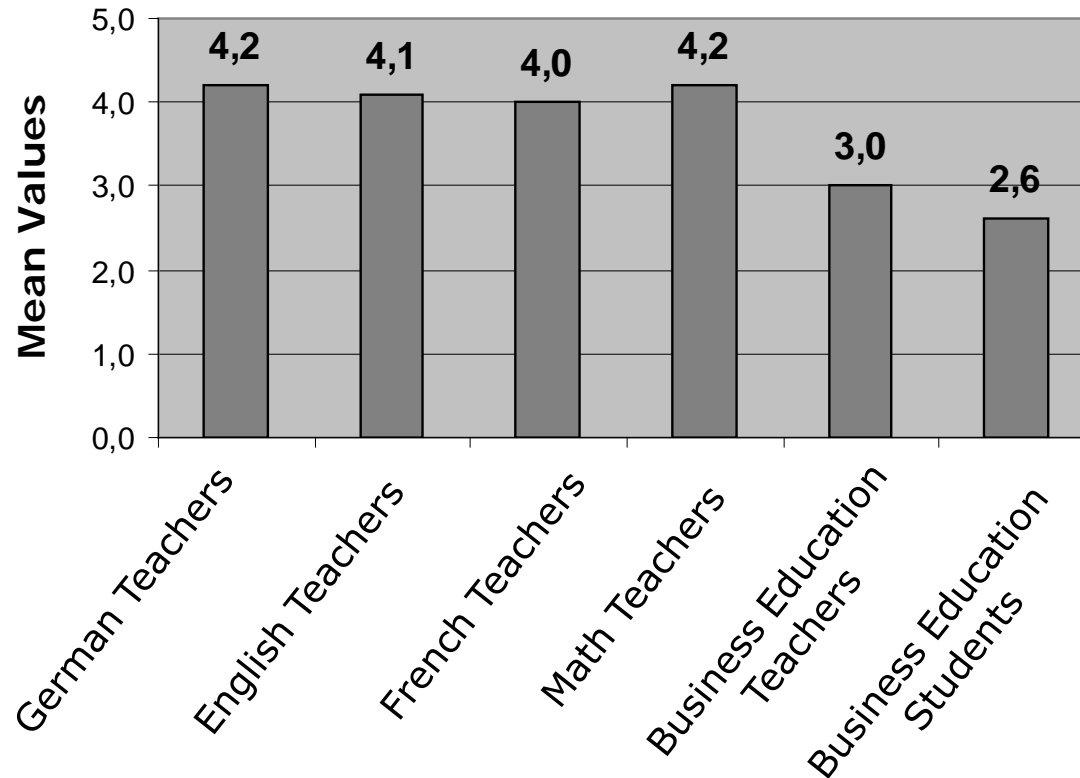
Результати Професійна дидактика – Щоденні заняття

Оцінка ступеня набуття компетенцій у сфері „Професійна дидактика – Щоденні заняття“

Шкала:
1 = дуже добре
5 = зовсім ні

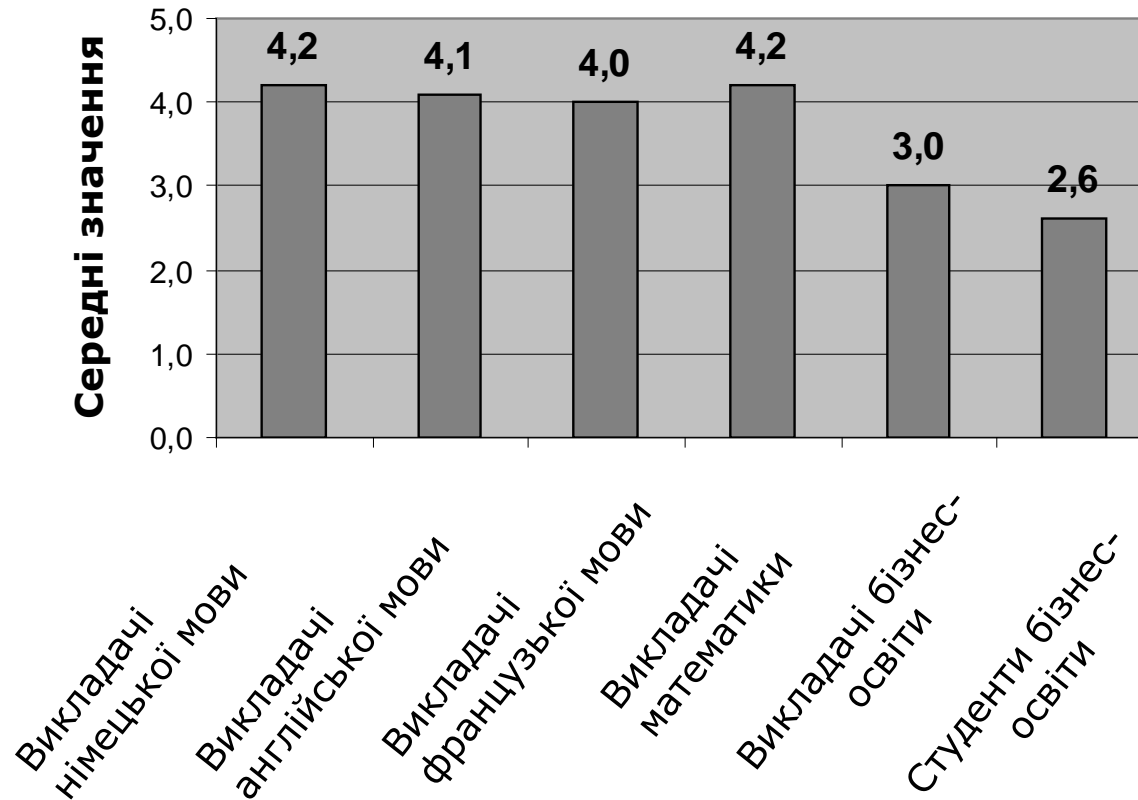
Bewertung des Ausmaßes des Kompetenzerwerbs im Bereich
„Fachdidaktik – komplexe Methoden“

Skala:
1 = sehr gut
5 = gar nicht

Результати Професійна дидактика – комплексні методи

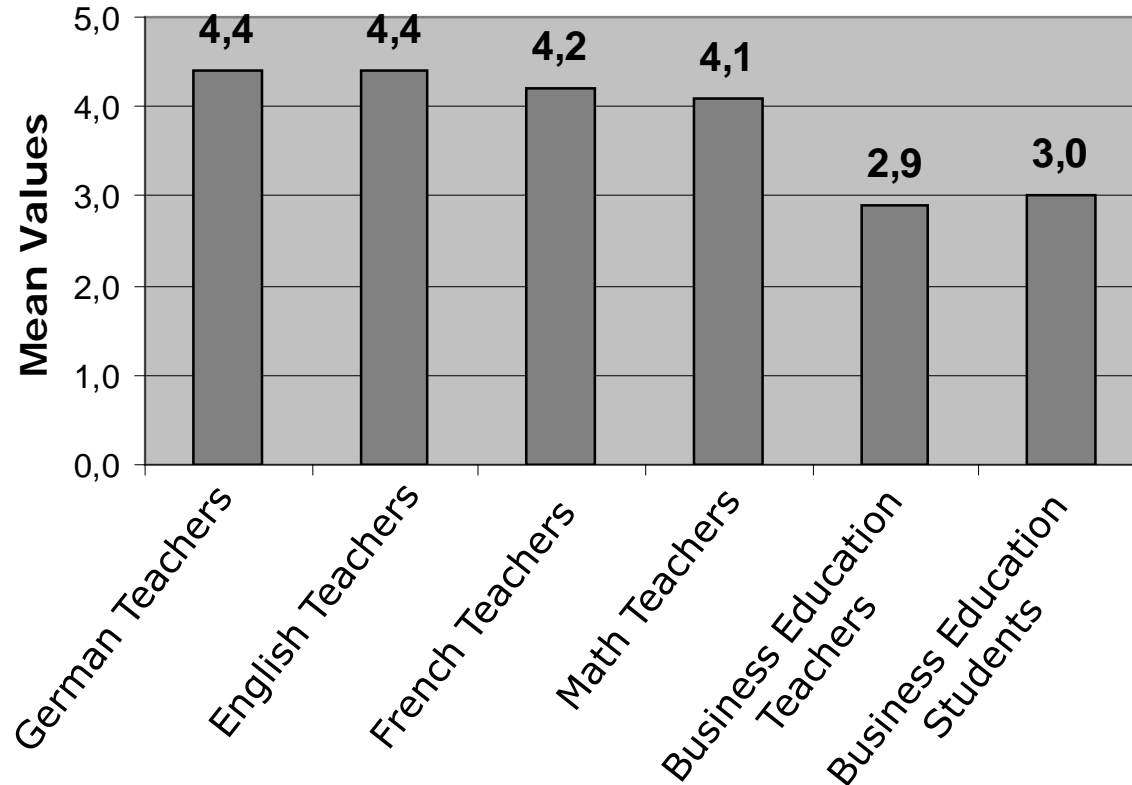
Оцінка ступеня набуття компетенцій у сфері „Професійна дидактика – комплексні методи“

Шкала:
1 = дуже добре
5 = зовсім ні

Ergebnisse Leistungsbeurteilung

Bewertung des Ausmaßes des Kompetenzerwerbs im Bereich
„Leistungsbeurteilung“

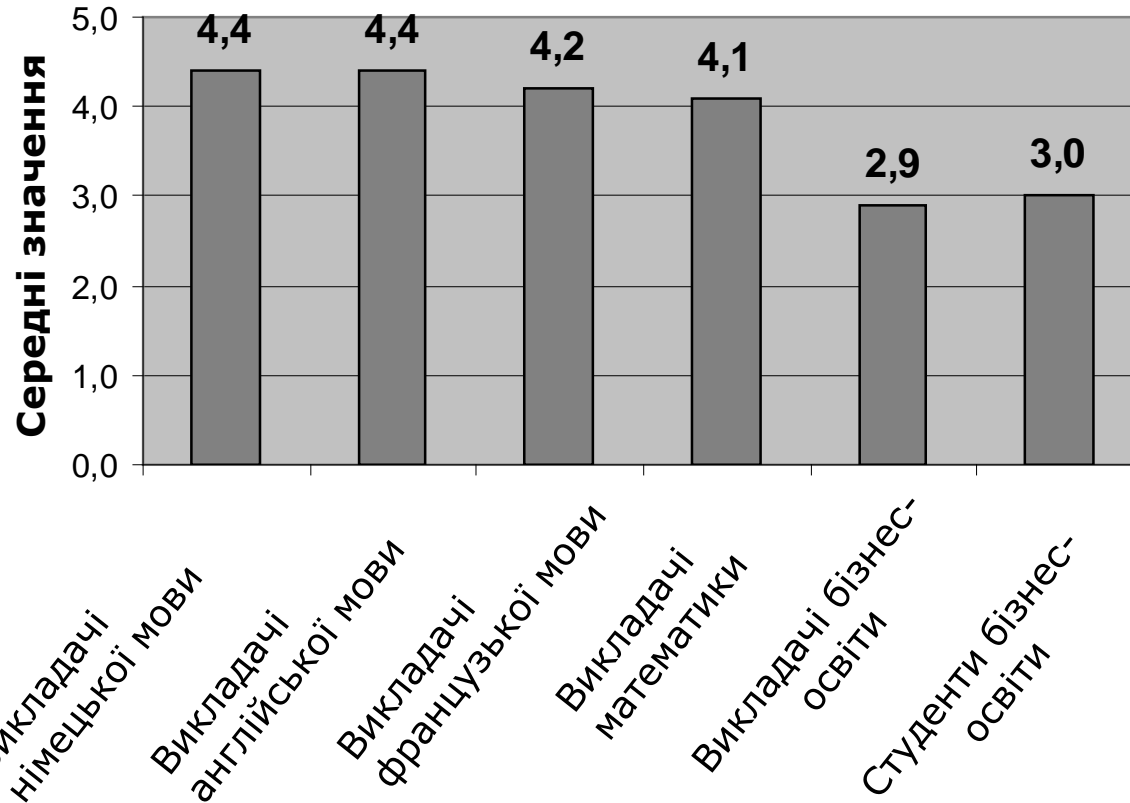

Skala:
1 = sehr gut
5 = gar nicht

Результати Оцінка продуктивності

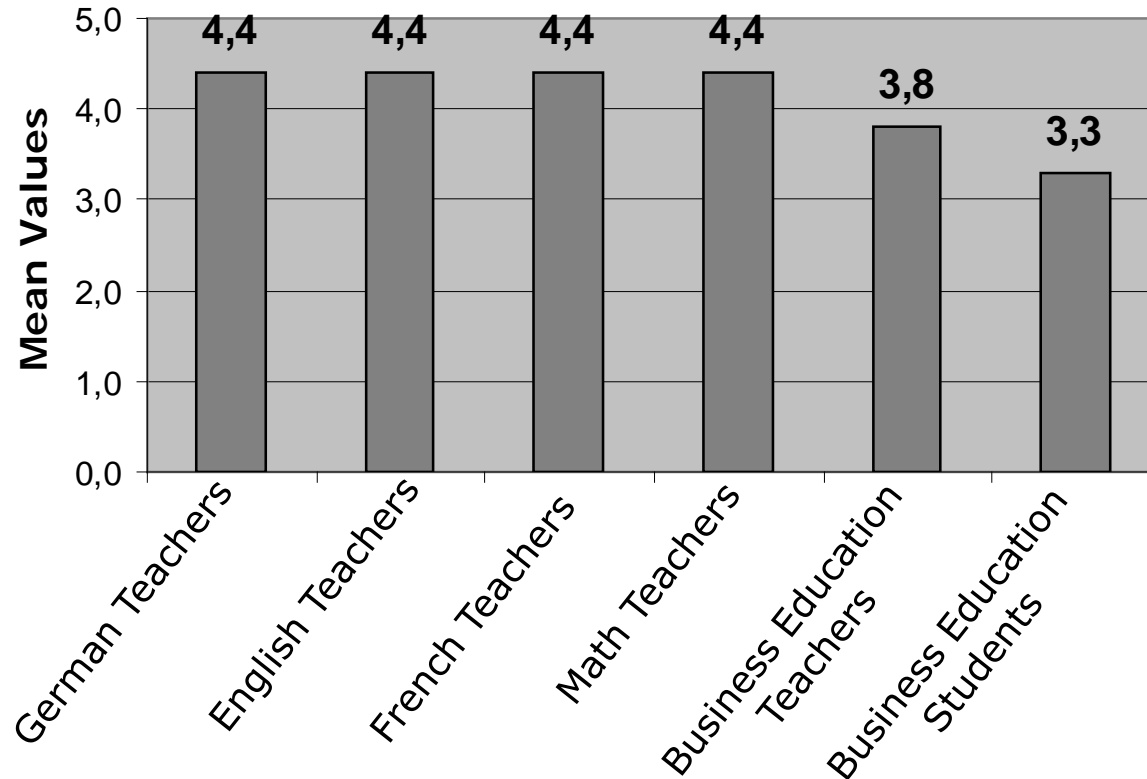
Оцінка ступеня набуття компетенцій у сфері „Оцінка продуктивності“

Шкала:
1 = дуже добре
5 = зовсім ні

Ergebnisse Soziale Kompetenz

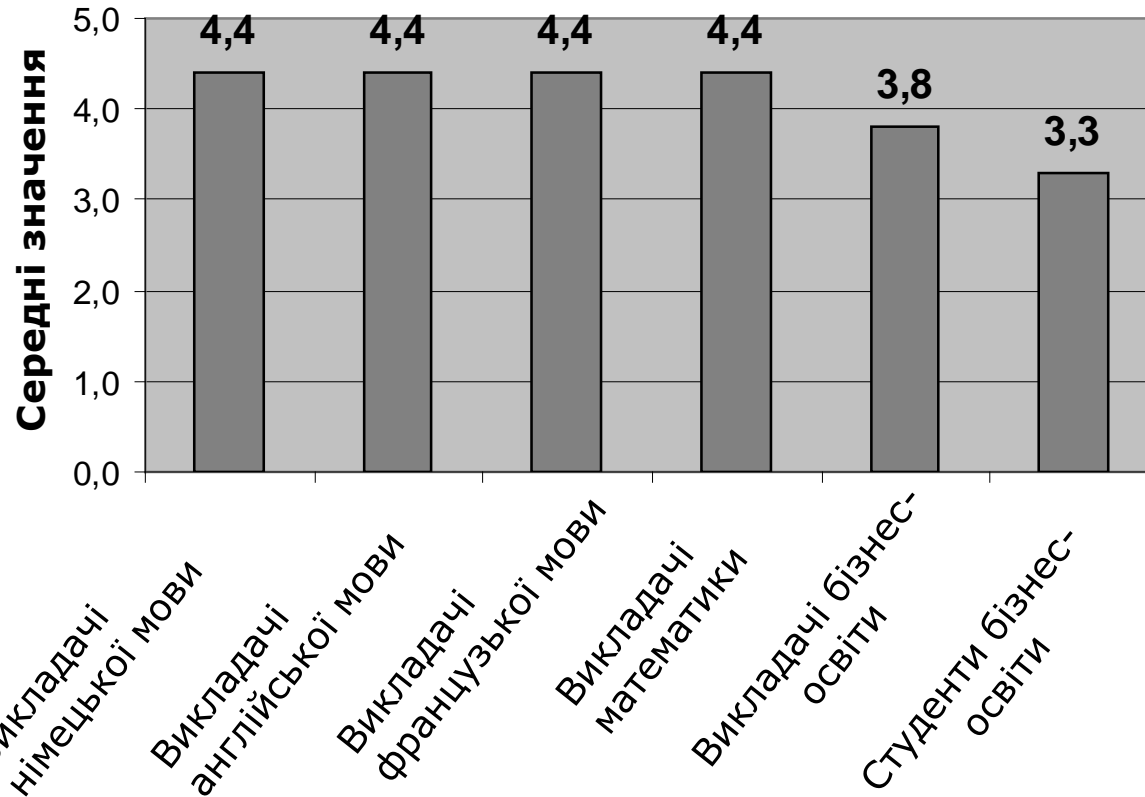
Bewertung des Ausmaßes des Kompetenzerwerbs im Bereich
„Soziale Kompetenz“

Skala:
1 = sehr gut
5 = gar nicht

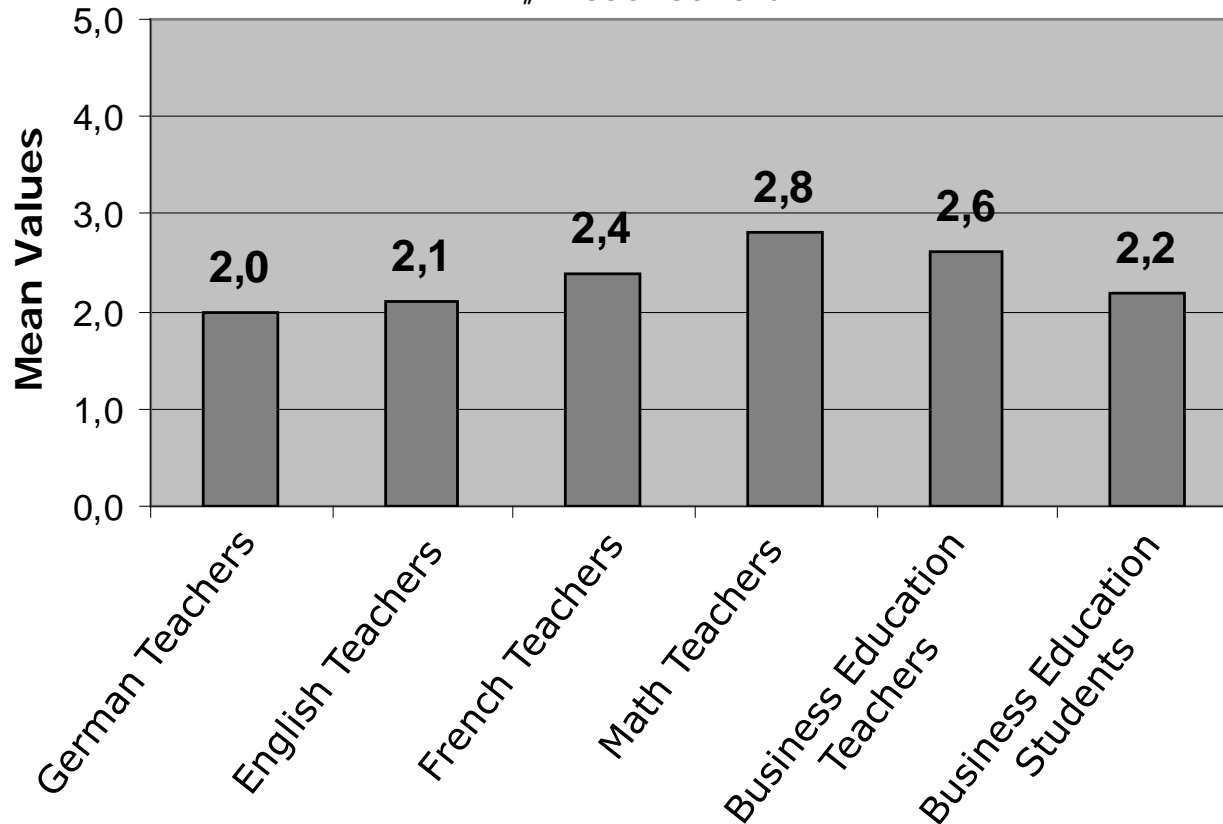
Результати Соціальна компетентність

Оцінка ступеня набуття компетенцій у сфері „Соціальна компетентність“

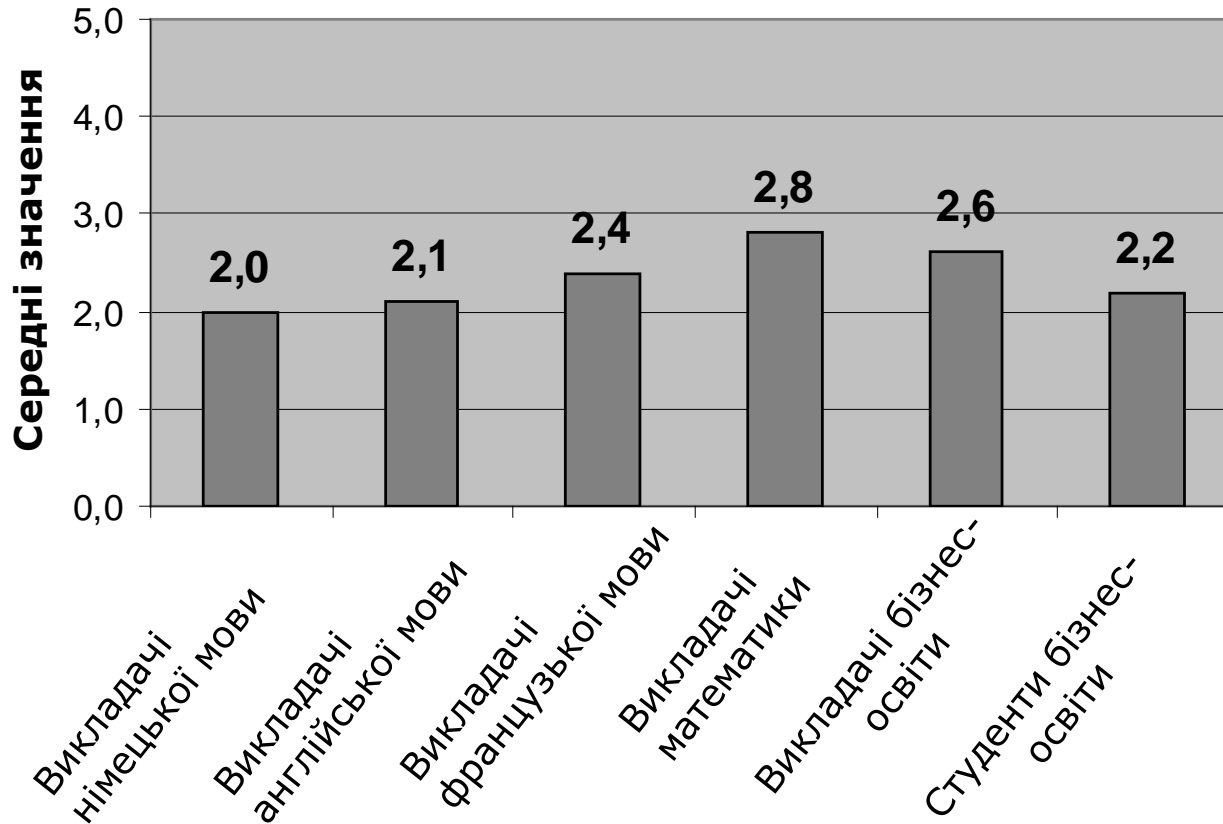
Шкала:
1 = дуже добре
5 = зовсім ні

Bewertung des Ausmaßes des Kompetenzerwerbs im Bereich
„Wissenschaft“

Skala:
1 = sehr gut
5 = gar nicht

Оцінка ступеня набуття компетенцій у сфері „Наука“

Шкала:
1 = дуже добре
5 = зовсім ні

VIENNA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND BUSINESS

ao. Univ. Prof. Dr. Richard Fortmüller

**Vienna University of Economics and
Business**

*Institute for Business Education
Department Management*

Welthandelsplatz 1, 1020 Vienna

Tel.: +43-1-31336-4631

E-Mail: richard.fortmüller@wu.ac.at

- **Fortmüller, Richard, Konczer, Kerstin.** 2009. Das Lehrerbild von der Lehrerbildung. Empirische Erhebung der Beurteilung der universitären Lehrerbildung von Deutsch-, Englisch-, Französisch-, Mathematik- und kaufmännischen Lehrer/innen an kaufmännischen und wirtschaftsberuflichen Schulen. Wissenplus - Wissenschaftplus 27 (4), 5-8.